NOI TENDINȚE ÎN PROCESUL EDUCAȚIONAL: FORME DE REALIZARE

Vitalie GUȚU,
lector universitar, drd.
Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, USM,
conducător de cerc, Pixel Media Center,
Centrul Republican pentru Copii și Tineret ARTICO

Rezumat: *Procesul educațional capătă noi valențe odată cu dezvoltarea erei digitale. Actorii implicați în această direcție, cadrele didactice, pe de o parte, și, elevii, de cealaltă parte, urmează să deprindă aspecte inovatoare în ceea ce privește axa predare – asimilare. Tocmai de aceeea, un rol important îl are progresul tehnologic, ce se impune a fi utilizat multiaspectual și integrat în studierea materiilor. Fiecare componentă a sistemului educațional, în secolul online-ului, este conectată la noile tendințe din domeniu.*

Cuvinte-cheie: *tutorial video, școală digitală, materiale didactice video, instrumente online, lecții video*

Rolul primordial al educaţiei este de a scoate în evidență oferta sistemului educațional și cerințele societății, raportate la aspectele pieței de învățământ internaționale. Pornind de la aceste două premise, putem afirma cu certitudine că procesul de educație trebuie să devină, apriori, important prin conținutul și valoarea adăugată a acestuia atât pentru cadrele didactice, cât și pentru elevi/studenți. În condițiile digitalizării sporite, educația devine atractivă prin adoptarea noilor tendițe atât ca formă, cât și sub aspect de conținut, astfel încât produsele educaționale livrate să fie:

- creative;
- interactive;
- prompte;
- disponibile pe platforme special dedicate cursului/materiei;
- accesibile de pe orice gadget *(PC, laptop, tabletă, telefon etc.)*;
- robuste, stabile, updatabile și customizabile.

Pentru a fi parte integrantă a digitalizării, mediile educaționale încearcă să treacă la un alt nivel, în așa fel încât produsul livrat de cadrul didactic să suscite interes continuu din partea elevilor/studenților. În context, trebuie de remarcat

faptul că „adaptarea cadrelor didactice la realitățile de azi, prin aplicarea tehnologiilor și diferitelor instrumente digitale, reușește să facă faţă provocărilor și să răspundă nevoilor educaționale a nativilor digitali” [1]. Aici se impune să aducem aminte de necesitatea integrării în spațiul online, astfel, profesorii/învățătorii/educatorii au fost obligați într-un fel sau altul să-și regândească strategia de predare și să aplice metode și tehnici inovatoare pentru ca studentul/elevul/preșcolarul să obțină cunoștințele de bază și să nu fie lipsit de conținuturile educaționale.

Astăzi, asimilarea materiei devine o provocare, pe de o parte informațiile oferite de către cadrul didactic trebuie să cuprindă arii diversificate pentru a explica tema, pe de altă parte aceste conținuturi urmează să fie aranjate într-o manieră ușor percepută de receptor, adică de student/elev/preșcolar. Tocmai de aceea, o formă interactivă a dezvoltării disciplinelor în procesul educațional este TUTORIALUL VIDEO. Autoarea Adela Negură în lucrarea *Elaborarea unui tutorial video didactic – structură, etape, mijloace* scrie că, „tutorialele video în sistemul de formare de astăzi joacă un rol imens, care nu poate fi subestimat. Dar, să nu uităm, că numai videoclipul cu sunet oferă un efect uimitor în procesul de învățare, pentru că numai atunci creierul este foarte aproape de mediul natural de percepție, și numai din această cauză lecțiile video și cursurile video sunt atât de populare și solicitate” [2]. Astfel, pentru a menține ritmul progresului tehnologic, profesorii/învățătorii/educatorii încearcă să producă lecții video într-o manieră captivantă, unde imaginea este însoțită de sunet, dar și de explicații textuale și iconografice.

Tutorialul video reprezintă forma de învățare care utilizează clipuri video succinte pentru a oferi instrucțiuni și explicații despre un subiect sau un proces. Cadrele didactice apelează la conceperea și elaborarea tutorialelor video pentru:

- a dinamiza lecția;
- a oferi mai multe explicații la tema predată;
- a ajuta studentul/elevul/preșcolarul să înțeleagă materia.

„Videoclipul este modalitatea dominantă pe care oamenii o folosesc pentru a consuma conținut și a împărtăși experiențe, datorită ubicuității de calcul personale, camere mobile, site-uri web de partajare video și rețele sociale. Dintre toate diferitele tipuri de video, video tutorial este de interes special... În unele cazuri, videoclipurile de captură de ecran pot fi completate cu narațiuni audio și subtitrări

pentru a le face ușor de înțeles pentru oameni"[3], se arată în lucrarea *Screencast Tutorial Video Understanding.* Grupul de autori consideră oportună o astfel de modalitate de studiere a disciplinei. Congruența dintre imagine, sunet și text devine simbioza importantă în procesul de concepere, elaborare și livrare a tutorialului video la o materie sau alta. Aici, depinde de calitatea materialului video realizat de cadrul didactic, dar și de maniera de prezentare a video tutorialului, pentru că un rol important îl joacă și platforma pe care sau prin intermediul căreia este oferită lecția video explicativă.

Tendințele de pe piața educațională arată că prezentările grafice, video, animate și prin jocuri video devin trenduri apreciate și solicitate nu doar de receptori (studenți/elevi/preșcolari), ci sunt repere și cerințe ale sistemului de învățământ pentru a putea livra informațiile într-o caracteristică afișajului digital.

Cercetătorul Karsten D. Wolf în lucrarea *Tutoriale video și videoclipuri explicative ca obiect. Metoda și scopul educației media și cinematografiei* subliniază faptul că, „proiectarea videoclipurilor explicative poate fi oficializată în nouă pași:

- Selectarea subiectului: identificarea și selectarea unui conținut de explicat sau de transmis grupului;
- Pregătirea conținutului: asigurați-vă propria înțelegere a conținutului, cercetați fundalul și erorile tipice sau concepțiile greșite;
- Dezvoltarea unei idei și forma de explicație: proiectarea didactică și estetică a unei explicații;
- Elaborarea și prezentarea unui storyboard și program de filmări;
- Pregătirea fazei de filmare: procurați recuzită, selectați locațiile de filmare, familiarizați-vă cu tehnologia și, dacă este necesar, pregătiți vizualizări;
- Implementarea fazei de șlefuire a materialului video;
- Post-procesare: editare și post-procesare digitală, dacă este necesar coloană sonoră și suport cu muzică;
- Prezentarea filmelor și, dacă este cazul, furnizarea pe portaluri online;
- Conținutul, reflectarea didactică și estetică a materialelor video" [4].

În această ordine de idei e primordial să fie desfășurat un plan de acțiuni bine definit ca în condițiile conceperii și elaborării video tutorialului să existe o corelație între conținutul materiei și forma pe care acest conținut o să o ia în parametrii

lecției video. În procesul de elaborare a tutorialului video există câteva metode „prima metodă utilizează o cameră video pentru înregistrare. O cameră video este un dispozitiv electronic de imagine pentru obținerea de imagini optice ale obiectelor ce urmează a fi filmate pe un element fotosensibil, adaptat pentru a înregistra sau a transmite imagini în mișcare la televizor. Această metodă nu este convenabilă atunci când înregistrăm munca în program ca o lecție. Pentru aceasta este necesar să utilizăm a doua metodă. În cel de-al doilea caz, este înregistrat un semnal, care vine de pe ecranul monitorului, televizorului, altor echipamente pe un anumit mediu (de exemplu, un hard disk de computer)" [5].

Este bine de precizat că și aspectele tehnice contează mult în procesul de elaborare a unui tutorial video:

- locația unde se filmează tutorialul video;
- calitatea imaginii;
- unghiul de filmare;
- captarea sunetului prin microfon/lavalieră/pușcă;
- proiectarea materialului predat;
- titrarea informațiilor principale;
- editarea video a tutorialului;
- post-procesarea materialului;
- formatul în care este expediat tutorialul;
- prezentarea publică a video tutorialului.

Un alt aspect care se cere de remarcat este și durata unui tutorial video. Astfel, potrivit platformei veed.me, un clip video de tip tutorial trebuie să aibă 45-90 de secunde. Totuși, ne referim la tutoriale didactice și în acest caz durata acestor materiale video explicative ar trebui să fie de la 180 de secunde până la 600 de secunde (adică de la 3 minute până la 10 minute). Durata unui video explicativ didactic reiese și din complexitatea temei abordate și direcțiile de analiză a subiectului propus audienței.

Celie O'Neil-Hart scrie în articolul său *De ce ar trebui să te apuci de conținutul instructiv în 2018* că, „videoclipurile didactice domină din ce în ce mai mult atenția utilizatorilor pe platformele video online. De exemplu, 86% dintre utilizatorii YouTube raportează că folosesc platforma adesea pentru a învăța lucruri noi, iar 70% dintre utilizatori raportează utilizarea videoclipurilor pentru a rezolva probleme legate de muncă, școală sau hobby-uri" [6]. Din această perspectivă

desprindem ideea că utilizatorul clipurilor video instructive este adeptul unor platforme care s-au remarcat în timp ca fiind cele mai eficiente, accesate și populare, cum ar fi canalele de YouTube. În context, e bine de punctat că profesorul/învățătorul/educatorul urmează să-și deschidă un cont pe platforma YouTube și să încarce lecțiile video, astfel materialul didactic este stocat și se poate reveni ori de câte ori e necesar pentru a asimila informațiile inserate într-un tutorial video sau altul. De regulă, clipurile didactice sunt proiectate în timpul orelor de studiu, ulterior ele sunt trimise pe adresele electronice ale studenților/elevilor sau pe alte aplicații și pe această linie nu există o structură coerentă a difuzării materialului pentru disciplină. Recomandarea este centralizarea video-urilor instructiv-didactice pe un singur canal, astfel informația poate fi preluată doar de la sursa primară.

Concluzii: Procesul educațional a trecut la un alt nivel de dezvoltare. Actorii implicați în direcția învățământului, la toate etapele, trebuie să conștientizeze că doar prin adoptarea noilor tendințe de pe piața educațională, succesul va fi garantat. Pe lângă faptul că sunt deprinse abilități și noi capacități de prelucare a informațiilor și de livrare a acestora, cadrele didactice vor deține un atu în fața studenților/elevilor/preșcolarilor, iar materia care este predată se transformă într-un produs educațional dinamic, interactiv, ce implică atitudine și păreri argumentative din partea utilizatorilor, și pliată la „cerințele” generației nativilor digitali.

Bibliografie și webografie:

1. GUȚU, Vitalie. *Elaborarea materialelor didactice în format video.* In: Revista ARTICOle de bune practici în domeniul extrașcolar, Nr. 4 (8) 2022. ISSN: 2587-4152.
2. NEGURĂ, Adela. *Elaborarea unui tutorial video didactic–structură, etape, mijloace.* Magazin bibliologic, 2021, 1-2: 77-83.
3. LI, Kunpeng, et al. *Screencast tutorial video understanding*. In: Proceedings of the IEEE/CVF Conference on Computer Vision and Pattern Recognition. 2020. p. 12526-12535.
4. WOLF, Karsten D. Video-Tutorials und Erklärvideos als Gegenstand, Methode und Ziel der Medien-und Filmbildung. Filmbildung im Wandel, 2015, 121-131.
5. IBIDEM

6. CELIE, O'Neil-Hart. Why you should lean into how-to content in 2018. Disponibil: www.thinkwithgoogle.com/advertising-channels/video/ self-directed-learning-youtube. Accesat (12.02.2023)